

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2018. november 22. *

„Előzetes döntéshozatal – Jogszabályok közelítése – Dohánytermékek gyártása, kiszemelése és árusítása – 2014/40/EU irányelv – Az 1. cikk c) pontja és a 17. cikk – A szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalának tilalma – Érvényesség”

A C-151/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court) (felsőbíróság [Anglia és Wales], Queen’s Bench kollégium [közigazgatási bíróság], Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2017. március 24-én érkezett, 2017. március 9-i határozatával terjesztett elő

a **Swedish Match AB**

és

a **Secretary of State for Health**

között,

a **New Nicotine Alliance** részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta elnökhelyettes, az első tanács elnökeként eljárva, J.-C. Bonichot, E. Regan, C. G. Fernlund és S. Rodin (előadó) bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. január 25-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Swedish Match AB képviseletében P. Tridimas barrister és M. Johansson advokat,
- a New Nicotine Alliance képviseletében P. Diamond barrister,
- az Egyesült Királyság kormánya képviseletében S. Brandon, meghatalmazotti minőségben, segítője: I. Rogers QC,

* Az eljárás nyelve: angol.

- a magyar kormány képviselőjében Fehér M. Z., Koós G. és Tátrai M. M., meghatalmazotti minőségben,
 - a finn kormány képviselőjében H. Leppo, meghatalmazotti minőségben,
 - a norvég kormány képviselőjében M. Reinertsen Norum, meghatalmazotti minőségben, segítőtje: K. Moen advocate,
 - az Európai Parlament képviselőjében Tamás A. és I. McDowell, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Unió Tanácsa képviselőjében M. Simm, E. Karlsson és A. Norberg, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében L. Flynn és J. Tomkin, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2018. április 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerezésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 127., 1. o.; helyesbítés: HL 2016. L 40., 16. o.) 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének érvényességére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Swedish Match AB és a Secretary of State for Health (egészségügyi miniszter, Egyesült Királyság) között, a szájon át fogyasztott dohánytermékek Egyesült Királyságban történő gyártására és értékesítésére vonatkozó tilalom megszüntetése tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

A 2014/40 irányelv

- 3 A 2014/40 irányelv (32) preambulumbekkezdése a következőket mondja ki:

„A [dohánytermékek címkézésére és az egyes szájon át fogyasztott dohányfajták árusításának tilalmára vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1989. november 13-i] 89/622/EGK tanácsi irányelv [(HL 1989. L 359., 1. o.)] megtiltotta egyes szájon át fogyasztott dohánytermékek értékesítését a tagállamokban. A [tagállamoknak a dohánytermékek gyártására, kiszerezésére és árusítására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről szóló, 2001. június 5-i] 2001/37/EK irányelv [(HL 2001. L 194., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 147. o.)] megerősítette ezt a tilalmat. [Az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság csatlakozási feltételeiről és az Európai Uniót létrehozó szerződések módosításairól szóló okmány (HL 1994. C 241., 21. o. és HL 1995. L 1., 1. o.)] 151. cikke felhatalmazza Svédországot, hogy eltérjen e tilalomtól. A szájon át fogyasztott dohánytermékek árusításának tilalmát fenn kell tartani annak megakadályozása érdekében, hogy az Unióba (Svédországtól eltekintve) olyan termék kerülhessen, amely függőséget okoz, és káros hatást gyakorol az egészségre. Más füst nélküli dohánytermékek esetében, amelyeket nem tömegpiacra gyártanak, a szigorú címkézési rendelkezések és az összetevőkre vonatkozó bizonyos rendelkezések megléte elegendőnek tekinthető ahhoz, hogy a termékek a piacon ne terjedjenek túl hagyományos felhasználásuk keretein.”

4 A 2014/40 irányelv 1. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv célja a tagállamok azon törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése, amelyek a következőkre vonatkoznak:

[...]

c) a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalának tilalma;

[...]”

5 Ezen irányelv 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

5. »füst nélküli dohánytermék«: olyan dohánytermék, amelynek a felhasználása nem jár égési folyamattal, beleértve a rágódohányt, a tüsszentésre szolgáló dohányterméket és a szájon át fogyasztott dohányterméket;

[...]

8. »szájon át fogyasztott dohánytermék«: a belelegzésre vagy rágásra szánt dohánytermékeken kívül minden szájon át való használatra szánt, teljes egészében vagy részben dohányból készült, porított vagy szemcsés, illetve e formák bármely kombinációja révén előállított dohánytermék, különösen a zacskóban vagy likacsos szerkezetű zacskóban kiszerelt dohánytermék;

9. »dohányzásra szánt dohánytermék«: a füst nélküli dohányterméktől eltérő dohánytermék;

[...]

14. »új dohánytermék-kategóriák«: olyan dohánytermék,

a) amely nem tartozik az alábbi kategóriák egyikébe sem: cigaretta, cigarettadohány, pipadohány, vízipipadohány, szivar, szivarka, rágódohány, tüsszentésre szolgáló dohánytermék vagy szájon át fogyasztott dohánytermék; és

b) amelyet 2014. május 19. után hoznak forgalomba;

[...]”

6 Az említett irányelv „Szájon át fogyasztott dohánytermékek” című 17. cikke a következőket írja elő:

„A tagállamok Ausztria, Finnország és Svédország csatlakozási okmánya 151. cikkének sérelme nélkül megtiltják a szájon át fogyasztható dohánytermékek forgalmazását.”

7 A 2014/40 irányelv „Értesítés új dohánytermékekről” című 19. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„A tagállamok előírják, hogy a dohánytermékek gyártói és importőrei jelentsék be az illetékes tagállami hatóságoknak, amennyiben új dohánytermékeket kívánnak forgalomba hozni az adott belföldi piacon.
[...]”

- 8 Ezen irányelv 24. cikke (3) bekezdésének a szövege a következő:

„A tagállamok ezenfelül betilthatják a dohánytermékek vagy kapcsolódó termékek bizonyos kategóriáját az adott tagállamban fennálló sajátos helyzetre történő hivatkozással, és feltéve, hogy e rendelkezést a közegészség védelmének szükségessége indokolja, figyelembe véve az egészség védelmének ezen irányelv révén megvalósuló magas szintjét. Az ilyen nemzeti rendelkezésekről értesíteni kell a Bizottságot, bevezetésük indokait is megadva. A Bizottság az e bekezdés szerinti értesítés beérkezését követő hat hónapon belül jóváhagyja vagy elutasítja a nemzeti rendelkezéseket, miután – figyelembe véve az egészség védelmének ezen irányelv révén megvalósuló magas szintjét – ellenőrizte, hogy a rendelkezések indokoltak és szükségesek-e, arányban állnak-e a céljukkal, illetve nem minősülnek-e önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozása eszközének. Amennyiben e hat hónapos időszakon belül a Bizottság nem hoz döntést, a nemzeti rendelkezéseket jóváhagyottnak kell tekinteni.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 9 A Swedish Match egy Svédországban bejegyzett részvénytársaság, amely elsősorban füstmentes, többek között „snus” fajtájú dohánytermékeket forgalmaz.
- 10 2016. június 30-án a Swedish Match keresetet nyújtott be az Egyesült Királyság bírósága előtt, megtámadva a Tobacco and Related Products Regulations 2016 (dohány- és kapcsolódó termékekről szóló 2016. évi rendelet) 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontját és 17. cikkét az Egyesült Királyság jogrendjébe átültető 17. cikkének érvényességét, amely cikk úgy rendelkezik, hogy „[t]ilos a szájon át fogyasztott dohánytermék gyártása és értékesítése”.
- 11 A Swedish Match a keresettel a 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére tekintettel fennálló érvényességét kérdőjelezi meg arra hivatkozva, hogy e rendelkezések eltérő bánásmódban részesítik a szájon át fogyasztott dohánytermékeket, amelyek forgalomba hozatala tilos, illetve a többi füst nélküli dohányterméket, az új dohánytermék-kategóriákat, a cigarettákat és a többi dohányzásra szánt dohányterméket, valamint az elektronikus cigarettákat, amelyek fogyasztása nincs megtiltva. Ezenkívül a szájon át fogyasztott dohánytermékek betiltása nem igazolható közegészségügyi indokokkal, mivel a jelenleg érvényes tudományos adatok – amelyek a 89/622 irányelvet módosító, 1992. május 15-i 92/41/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 158., 30. o.) elfogadásakor még nem álltak rendelkezésre – azt bizonyítják, hogy ezek a termékek az egyéb füst nélküli dohánytermékekhez képest az egészségre gyakorolt káros hatások tekintetében a kockázati skála alsó részén helyezkednek el. Másfelől az sem támasztható alá adatokkal, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek fogyasztása elősegítené a dohányzásra való rászokást. A tilalom a snus újdonságával sem indokolható, mivel a 2014/40 irányelv 2. cikkének 14. pontja értelmében akkor sem tiltja az új dohánytermék-kategóriákat, ha erre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre tudományos adatok, és a termékek káros hatásokat gyakorolhatnak az egészségre. Az sem indokolhatja a szájon át fogyasztott dohánytermékek hátrányos megkülönböztetését, hogy a nagyközönségnek szánják őket, mivel az említett irányelv hatálya alá tartozó többi terméket – így különösen a többi füst nélküli dohányterméket, az elektronikus cigarettákat és az új dohánytermék-kategóriákat – szintén a nagyközönségnek szánják.
- 12 Egyébiránt a Swedish Match úgy érvel, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalának tilalma ellentétes az arányosság elvével, mivel sem a 2014/40 irányelv preambulumbekkezdéseivel, sem a Bizottság által készített, a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiserelésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatához (SWD(2012) 452 végleges, 49. és azt követő oldalak) tartozó, 2012. december 19-i hatástanulmánnyal (a továbbiakban: hatástanulmány), sem bármely más dokumentummal nem támasztható alá, hogy az ilyen tilalom bármely jogszerű célra tekintettel szükséges és arányos lenne.

Ezzel kapcsolatban nem lehet az elővigyázatosság elvére hivatkozni, mivel az említett tilalom nem áll összhangban a többi olyan dohánytermék forgalomba hozatalának engedélyezésével, amelynek a jelenleg rendelkezésre álló tudományos adatok szerint nagyobb a toxicitása.

- 13 A szájon át fogyasztott dohánytermékek teljes körű tilalma továbbá nem egyeztethető össze a szubszidiaritás elvével, mivel nem veszi figyelembe az egyes tagállamokra jellemző sajátos körülményeket. Ez nem szükségszerű megközelítés, amit az is bizonyít, hogy a többi dohánytermékre vonatkozó szabályozás elfogadása terén maga a 2014/40 irányelv is enged a tagállamoknak bizonyos fokú mozgásteret.
- 14 Ezenkívül sem a 2014/40 irányelv, sem annak összefüggései nem adnak magyarázatot arra, hogy miért részesülnek a szájon át fogyasztott dohánytermékek hátrányos megkülönböztetésben a többi füst nélküli dohánytermékhez, az elektronikus cigarettákhoz, az új dohánytermék-kategóriákhoz és a cigarettákhoz képest. Következésképpen az uniós jogalkotó nem tett eleget az EUMSZ 296. cikk második bekezdésében előírt indokolási kötelezettségnek.
- 15 A szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalának tilalma az áruk szabad mozgásának indokolatlan korlátozását is jelenti, mivel nem egyeztethető össze a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével, az arányosság elvével és az indokolási kötelezettséggel.
- 16 Egyébiránt a Swedish Match azonkívül, hogy a Bíróságnak még nem volt alkalmja állást foglalni a 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének érvényességéről, úgy érvel, hogy a 2004. december 14-i Swedish Match ítélet (C-210/03, EU:C:2004:802) nem alkalmazható az alapügyre, mivel a szájon át fogyasztott dohánytermékek állítólagos káros hatásaira vonatkozóan jelenleg rendelkezésre álló tudományos adatok ellentmondanak az ítéletben foglalt megállapításoknak, és jelentős jogszabályi eltérés van a 2014/40 irányelv és a 2001/37 irányelv által létrehozott szabályozás között, továbbá az említett ítélet meghozatala óta jelentős változások történtek a dohánytermékek piacán.
- 17 Az egészségügyi miniszter védekezésül előadja, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel kell fordulni a Bírósághoz a 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének érvényességét illetően, és többek között azt is kifejti, hogy kizárólag a Bíróság jogosult az irányelv részleges vagy teljes érvénytelenségének kimondására.
- 18 A New Nicotine Alliance, amelynek engedélyezték az alapeljárásba történő beavatkozást, és amelynek bejegyzett civil szervezetként célja a közegészségnek a dohányzás káros hatásai csökkentése révén történő fejlesztése, a kérdést előterjesztő bíróság előtt azt állítja, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalának tilalma ellentétes az arányosság elvével, és sérti az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 1., 7. és 35. cikkét. Ez a tilalom szerinte ugyanis nem megfelelő eszköz a közegészség védelmére irányuló célkitűzés elérésére, mivel azokat a fogyasztókat, akik el kívánják kerülni a cigaretták és a többi dohányzásra szánt dohánytermék fogyasztását, ez megfosztja attól a lehetőségtől, hogy kevésbé mérgező terméket használjanak, ahogyan ezt Svédországban az elektronikus cigaretták sikere, valamint a dohánytermékek káros hatásaira vonatkozó tudományos adatok is bizonyítják. Márpedig a snus más, a dohányzás káros hatásait csökkentő, az Egyesült Királyságban már elérhető termékekkel együtt a dohányzás káros hatásainak csökkentésére irányuló egységes stratégia részét képezi.
- 19 E körülmények között a High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (felsőbíróság [Anglia és Wales], Queen's Bench kollégium [közigazgatási bíróság], Egyesült Királyság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Érvénytelen-e a [2014/40] irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke amiatt, hogy az

I. sérti a hátrányos megkülönböztetés tilalmának általános uniós jogi elvét;

- II. sérti az arányosság általános uniós jogi elvét;
- III. sérti az EUSZ 5. cikk (3) bekezdését és az uniós jog szubszidiaritásának elvét;
- IV. sérti az EUMSZ 296. cikk második bekezdését;
- V. sérti az EUMSZ 34. és 35. cikkét, valamint
- VI. sérti a [Charta] 1., 7. és 35. cikkét?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 20 A kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdése arra irányul, hogy a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke érvényesnek tekinthető-e az egyenlő bánásmód, az arányosság és a szubszidiaritás elvére, az EUMSZ 296. cikk második bekezdésében előírt indokolási kötelezettségre, az EUMSZ 34. és 35. cikkében előírt elvére, valamint a Charta 1., 7. és 35. cikkére tekintettel.

A 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének az egyenlő bánásmód elvére tekintettel fennálló érvényességéről

- 21 A kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést teszi fel, hogy a 2014/40 irányelv megsérti-e az egyenlő bánásmód elvét azáltal, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalát tiltja, míg a többi füst nélküli dohánytermék, a cigaretták, az elektronikus cigaretták és az új dohánytermék-kategóriák forgalmazását megengedi.
- 22 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében az egyenlő bánásmód elve megköveteli, hogy a hasonló helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és hogy az eltérő helyzeteket ne kezeljék egyenlő módon, kivéve ha az ilyen bánásmód objektíven igazolható (2017. március 7-i RPO-ítélet, C-390/15, EU:C:2017:174, 41. pont).
- 23 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az egyenlő bánásmód elvének a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozóan a 2001/37 irányelv (2) cikkében előírt tilalom miatti megsértése már korábban a 2004. december 14-i Swedish Match ítélet (C-210/03, EU:C:2004:802) és a 2004. december 14-i Arnold André ítélet (C-434/02, EU:C:2004:800) tárgyát képezte.
- 24 A Bíróság ezekben az ítéletekben kimondta, hogy a 2001/37 irányelvben említett, szájon át fogyasztott dohánytermékek sajátos helyzete eltérő bánásmódot tesz lehetővé számukra, és nem lehet eredményesen hivatkozni a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére. Megállapította, hogy ezek a termékek, még ha összetételükben vagy felhasználásuk módjában alapvetően nem is különböznek a rágasra szánt dohánytermékektől, nincsenek ugyanabban a helyzetben, mint az utóbb említett termékek, mivel a 89/622 irányelv 8a. cikkében előírt és a 2001/37 irányelv 8. cikkében átvett tilalom által érintett, szájon át fogyasztható dohánytermékek újak voltak az ezzel az intézkedéssel érintett tagállamok piacán (2004. december 14-i Swedish Match ítélet, C-210/03, EU:C:2004:802, 71. pont; 2004. december 14-i Arnold André ítélet, C-434/02, EU:C:2004:800, 69. pont).
- 25 Az említett ítéletek kihirdetését követően azonban az uniós jogalkotó nem hozott intézkedést a szájon át fogyasztott dohánytermékek 2014/40 irányelv 17. cikkében említett tagállamok általi forgalomba hozatalának engedélyezése iránt.

- 26 Így abban az esetben, ha ezeket a termékeket bevezetnék ezen a piacon, a többi füst nélküli és dohányzásra szánt dohánytermékhez, köztük a cigarettákhoz képest még mindig újak lennének, és ezért a fiatalok körében vonzóknak számítanának.
- 27 Egyébiránt, ahogyan azt a főtanácsnok indítványának 73. pontjában megállapította, a hatástanulmány szerint – és ezt a felek sem vitatják – a szájon át fogyasztott dohánytól eltérően a többi füst nélküli dohánytermékek csak egy szűk piaci szegmenst képviselnek, amelynek terjeszkedési potenciálja korlátozott, tekintettel különösen a költséges és részben kézműves gyártási módra. A szájon át fogyasztott dohánytermékek azonban nagy terjeszkedési potenciállal bírnak, amit egyébként e termékek gyártói is megerősítenek.
- 28 Ennélfogva ezek a sajátos körülmények eltérő bánásmódot tesznek lehetővé a szájon át fogyasztott dohánytermékek, illetve a többi füst nélküli dohánytermék és a cigaretták között anélkül, hogy eredményesen hivatkozni lehetne az egyenlő bánásmód elvének megsértésére.
- 29 Az egyenlő bánásmód elvének abból eredő állítólagos megsértését illetően, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékeket kevésbé kedvező bánásmódban részesítik az elektronikus cigarettákhoz képest, a Bíróság korábban már megállapította, hogy az elektronikus cigaretták objektív jellemzői eltérnek az általános dohánytermékekéitől, és ezért nincsenek azokkal azonos helyzetben (lásd ebben az értelemben: 2016. május 4-i Pillbox 38 ítélet, C-477/14, EU:C:2016:324, 36. és 42. pont).
- 30 Következésképpen az egyenlő bánásmód elve nem sérthető meg azért, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek által alkotott sajátos kategória eltérő bánásmódban részesül az elektronikus cigaretták és a másik kategóriájához képest.
- 31 Az egyenlő bánásmód elvének abból eredő állítólagos megsértését illetően, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékeket kevésbé kedvező bánásmódban részesítik az új dohánytermék-kategóriákhoz képest, meg kell jegyezni, hogy a 2014/40 irányelv 2. cikkének 14. pontja az „új dohánytermék-kategóriákat” olyan dohánytermékként határozza meg, amelyet 2014. május 19. után hoznak forgalomba, és amely nem tartozik az alábbi kategóriák egyikébe sem: cigaretta, cigarettadohány, pipadohány, vízpipadohány, szivar, szivarka, rágódohány, tüsszentésre szolgáló dohánytermék vagy szájon át fogyasztott dohánytermék.
- 32 Ennélfogva – ahogyan a főtanácsnok is megállapította indítványának 75. pontjában – forgalomba hozataluk időpontjára tekintettel az új dohánytermék-kategóriák közegészségre gyakorolt hatásait meghatározásuknál fogva nem lehetett a 2014/40 irányelv elfogadásának időpontjában megfigyelni, illetve tanulmányozni, míg a szájon át fogyasztott dohánytermékek hatásai ebben az időpontban kellően beazonosíthatók és tudományosan alátámaszthatók voltak. Jóllehet igaz, hogy az uniós jogalkotó az előbbi termékeket az irányelv hatálya alá vonta, ezt abból a célból tette, hogy az említett irányelv 19. cikkének megfelelően tanulmányozzák az egészségre gyakorolt hatásait és a fogyasztási szokásokat.
- 33 Így a szájon át fogyasztott dohánytermékeket, mivel számos tudományos vizsgálat tárgyát képezték, a 2014/40 irányelv elfogadásának időpontjában nem lehetett olyan szempontból újnak tekinteni, mint az irányelv 2. cikkének 14. pontjában említett új dohánytermék-kategóriákat.
- 34 E körülményekre figyelemmel a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke nem sérti az egyenlő bánásmód elvét.

A 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének az arányosság elvére tekintettel fennálló érvényességéről

- 35 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az arányosság elve a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint megköveteli, hogy az uniós intézmények aktusai alkalmasak legyenek az érintett szabályozással kitűzött jogszerű célok megvalósítására, és ne menjenek túl az azok eléréséhez szükséges mértéken (2018. február 7-i American Express ítélet, C-304/16, EU:C:2018:66, 85. pont).
- 36 Az e feltételek tiszteletben tartásának bírói ellenőrzésével kapcsolatban a Bíróság a közösségi jogalkotó számára széles körű mérlegelési jogkört ismert el a ráruházott hatáskörök gyakorlása során azokon a területeken, ahol magatartása politikai, gazdasági és szociálpolitikai döntéseket igényel, illetve amikor összetett értékelést és mérlegelést kell végeznie. Így nem az a kérdés, hogy az ilyen területen megállapított valamely intézkedés volt-e az egyetlen vagy a lehető legjobb, mivel csupán az e területen meghozott intézkedésnek a hatáskörrel rendelkező intézmények által elérni kívánt céllal kapcsolatos nyilvánvalóan alkalmatlan jellege lehet hatással az ilyen intézkedés jogszerűségére (lásd ebben az értelemben 2016. május 4-i Pillbox 38 ítélet, C-477/14, EU:C:2016:324, 49. pont).
- 37 A tudományos és technikai jellegű, fölöttébb összetett tényeknek a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom arányosságának megítéléséhez szükséges értékelését illetően emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jogalkotó nem értékelheti ezeket a tényeket azon jogalkotó helyett, amelyre az EUM-Szerződés ezt a feladatot rábízta. Az uniós jogalkotó széles mérlegelési jogköre, amelynek gyakorlása csak korlátozott bírósági felülvizsgálat alá tartozik, nem kizárólag a meghozandó rendelkezések jellegére és hatályára vonatkozik, hanem bizonyos mértékig az alapvető adatok megállapítására is (lásd ebben az értelemben: 2018. június 21-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-5/16, EU:C:2018:483, 150. és 151. pont).
- 38 Az uniós jogalkotónak ugyanis figyelembe kell vennie az elővigyázatosság elvét, amely alapján amennyiben bizonytalanságok állnak fenn az emberi egészségre vonatkozó kockázatok fennállása vagy mértéke tekintetében, védelmi intézkedéseket lehet hozni anélkül, hogy meg kellene várni, hogy e kockázatok valósága és súlyossága teljesen bizonyossá váljon. Amikor az elvégzett vizsgálatok eredményeinek nem meggyőző jellege miatt nem állapítható meg teljes bizonyossággal az állítólagos kockázat fennállása vagy mértéke, azonban e kockázat bekövetkezése esetén a közegészségügyre gyakorolt ténylegesen káros hatás valószínűsíthetően fennállna, az elővigyázatosság elve indokoltá teszi korlátozó intézkedések elfogadását (2016. június 9-i Pesce és társai ítélet, C-78/16 és C-79/16, EU:C:2016:428, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 39 Ezen megfontolásokra tekintettel kell megvizsgálni a 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének az arányosság elvére tekintettel fennálló érvényességét.
- 40 A jelen esetben rá kell mutatni, hogy a 2014/40 irányelvnek 1. cikke értelmében kettős célja van, nevezetesen a dohány- és a kapcsolódó termékek belső piaca zavartalan működésének elősegítése, az egészség védelmének magas szintjét alapul véve, különös tekintettel a fiatalkorúak egészségének védelmére (2016. május 4-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-358/14, EU:C:2016:323, 80. pont).
- 41 Az egészség védelmének különösen a fiatalok tekintetében történő, magas szinten való biztosítására irányuló célkitűzést illetően a hatástanulmányból (62. és azt követő oldalak) az következik, hogy a Bizottság figyelembe vette az egyes dohánytermékekre, köztük a szájon át fogyasztott dohánytermékekre vonatkozó, különböző politikai alternatívákat. Megvizsgálta többek között azt a lehetőséget, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek egészségre gyakorolt káros hatásaira vonatkozó újabb tudományos vizsgálatokra, valamint az ilyen dohánytermékek forgalmazását megengedő államokban tapasztalt dohánytermék-fogyasztási szokásokra vonatkozó adatokra tekintettel megszüntetik a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalmat.

- 42 E tekintetben a Bizottság mindenekelőtt arra mutatott rá, hogy bár a tudományos vizsgálatok szerint a füst nélküli dohánytermékek kevésbé veszélyesek az egészségre, mint a nem füstmentesek, minden füst nélküli dohánytermék tartalmaz rákkeltő anyagokat, és tudományosan nem bizonyított, hogy a szájon át fogyasztható dohánytermékekben található rákkeltő anyagok mennyisége várhatóan csökkenti a rák kockázatát, továbbá ezek a termékek növelik a halálos szívinfarktus kockázatát, és arra utaló jelek is vannak, hogy a használatukkal összefüggésben terhességi komplikációk lépnek fel.
- 43 A Bizottság ezután megjegyezte, hogy az azt sugalló tanulmányok, hogy a snus megkönnyítheti a dohányzásról való leszokást, nagyrészt empirikus megfigyelésből származó adatokon nyugszanak, és ezért nem tekinthetők perdöntőnek.
- 44 A Bizottság továbbá azt is megjegyezte, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom megszüntetése olyan hatással lenne a dohánytermékek fogyasztásának ellenőrzésére irányuló politikára, hogy az addig dohányterméket még nem fogyasztó személyeket – különösen a fiatalokat – dohánytermék-fogyasztásra ösztönöznék, és az ilyen döntés ezért bizonyos fokú közegészségügyi kockázatot hordozna magában.
- 45 Következésképpen a hatástanulmányban hivatkozott tudományos vizsgálatok alapján a Bizottság azt állapította meg, hogy az elővigyázatosság elve indokolja a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom fenntartását.
- 46 A Swedish Match és az NNA a 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének az arányosság elvére tekintettel fennálló érvényességét vitatva – amint ez az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – olyan újabb tudományos vizsgálatokra hivatkoznak, amelyek szerintük azt bizonyítják, hogy az olyan, szájon át fogyasztott dohánytermékek, mint például a „snus”, a többi dohánytermékhez képest kevésbé károsak és kevésbé alakítanak ki függőséget, továbbá megkönnyítik a dohányzásról való leszokást. A Swedish Match és az NNA svédországi és norvégiai megfigyelésekre támaszkodva azt is hangsúlyozza, hogy a snus fogyasztása inkább helyettesíti, nem pedig kiegészíti a dohányzásra szánt dohánytermékek fogyasztását, és nem segíti elő a dohányzásra való rászokást.
- 47 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy az uniós jogalkotó a tudományos vizsgálatok alapján, az őt ezzel kapcsolatban megillető széles mérlegelési jogkörre, valamint az elővigyázatosság elvére tekintettel – a jelen ítélet 36. és 38. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatot figyelembe véve – következtethetett arra, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek leszokást segítő hatása nem biztos, hogy fennállna, ha megszüntetnék az ezen termékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalmat, valamint hogy közegészségügyi kockázat áll fenn, így például a dohányzásra való rászokás veszélye, különösen a fiatalokra gyakorolt vonzerő következtében.
- 48 Azzal kapcsolatban ugyanis, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom alkalmas-e az egészség védelmének magas szinten való biztosítására irányuló célkitűzés elérésére, emlékeztetni kell arra, hogy ez az alkalmasság nem értékelhető kizárólag egyetlen fogyasztói kategória tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet, C-547/14, EU:C:2016:325, 176. pont).
- 49 Tekintettel arra, hogy abban az esetben, ha megszüntetnék a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalmat, nem biztos, hogy ez pozitív hatást gyakorolna azoknak a fogyasztóknak az egészségére, akik ezeket a termékeket a dohányzásról való leszokást segítő eszközként kívánják használni, és hogy más fogyasztók, különösen a fiatalok egészségére nézve is kockázat állna fenn, a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke azáltal, hogy az elővigyázatosság elvének megfelelően korlátozó intézkedések elfogadását követeli meg, nem tekinthető nyilvánvalóan alkalmatlannak a közegészség magas szinten való biztosítására.

- 50 Ezzel szemben az olyan, kevésbé korlátozó intézkedések, mint amelyeket a többi dohánytermék esetében a 2014/40 irányelv előír, így például az egészségügyi figyelmeztetések fokozása és az ízesített dohánytermékek tilalma, nem tűnnek ugyanúgy alkalmasnak a kitűzött cél elérésére.
- 51 Ugyanis a szájon át fogyasztott dohánytermékek nagy piaci növekedési potenciálja – amelyet maguk a gyártók is megerősítettek – és a dohányfüstmentes terek kialakítása miatt az említett termékek különösen alkalmasak arra, hogy az addig dohányterméket még nem fogyasztó személyeket, különösen a fiatalokat, dohánytermék-fogyasztásra ösztönözzék.
- 52 A szájon át fogyasztott dohánytermékek egyébként különösen veszélyesek a kiskorúakra, mivel a fogyasztásuk nehezen észrevehető. Rendszerint úgy fogyasztják őket, hogy az íny és a felső ajak közé helyezik a terméket és ott tartják (lásd ebben az értelemben: 2004. december 14-i Arnold André ítélet, C-434/02, EU:C:2004:800, 19. pont).
- 53 Következésképpen a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom nem lép nyilvánvalóan túl azon a mértéken, amely a közegészség védelmének magas szinten való biztosítására irányuló cél eléréséhez szükséges.
- 54 Egyébiránt az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egészség védelmére irányuló cél a gazdasági megfontolásokhoz képest döntő jelentőséggel bír (2012. április 19-i Artegoda kontra Bizottság, C-221/10 P, EU:C:2012:216, 99. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), és ezzel a céllal akár jelentős hátrányos gazdasági következményeket is igazolni lehet (lásd ebben az értelemben: 2012. október 23-i Nelson és társai ítélet, C-581/10 és C-629/10, EU:C:2012:657, 81. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig a jelen esetben, még ha abból is indulunk ki, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékeknek nagy a piaci növekedési potenciálja, az ilyen termékek forgalomba hozatali tilalmából eredő gazdasági következmények akkor is bizonytalanok, mivel a 2014/40 irányelv elfogadásának időpontjában ezek a termékek nem voltak jelen a 2014/40 irányelv 17. cikkében említett tagállamok piacán.
- 55 A dohány- és a kapcsolódó termékek belső piaca zavartalan működésének elősegítésére irányuló célkitűzést illetően rá kell mutatni arra, hogy a szájon át fogyasztható dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozóan e rendelkezésekben előírt tilalom szintén alkalmas a dohány- és a kapcsolódó termékek belső piaca zavartalan működésének elősegítésére.
- 56 A Bíróság ugyanis a 2004. december 14-i Swedish Match ítélete (C-210/03, EU:C:2004:802) 37. pontjában megjegyezte, hogy a 92/41 irányelv elfogadásának időpontjában eltérőek voltak a tagállamok piacán újonnan megjelent és a fiatalok körében különösen vonzóknak számító, egészségre ártalmas termékek fogyasztása elterjedésének megállítására irányuló, tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések.
- 57 Egyezően azzal, hogy a Bíróság ugyanebben az ítéletben rámutatott, hogy a szabályozási háttér nem változott a 2001/37 irányelv elfogadásakor, amely szintén megtiltotta a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalát (lásd ebben az értelemben: 2004. december 14-i Swedish Match ítélet, C-210/03, EU:C:2004:802, 40. pont), meg kell jegyezni, hogy ez a szabályozási háttér a 2014/40 irányelv elfogadásakor is ugyanaz volt.
- 58 A szájon át fogyasztott dohánytermékek ugyanis továbbra is károsak az egészségre, függőséget okoznak, és vonzóknak számítanak a fiatalok körében. Ezenkívül – ahogyan ez a jelen ítélet 26. pontjában is szerepel – forgalomba hozataluk esetén a fogyasztók számára újnak számítanak. Márpedig ilyen szabályozási háttér mellett valószínű, hogy a tagállamok olyan törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket hoznak, amelyek célja a szájon át fogyasztható dohánytermékek szélesebb körben történő fogyasztásának megállítása.

- 59 Ezenkívül, ami konkrétan a Swedish Match azon állítását illeti, hogy a többi dohánytermék és a kapcsolódó termékek forgalmazásának engedélyezése a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom aránytalanságát bizonyítja, emlékeztetni kell arra, hogy egy uniós intézkedés csak akkor alkalmas az elérni kívánt cél megvalósítására, ha valóban megfelel annak a törekvésnek, hogy azt koherens és szisztematikus módon érje el (lásd ebben az értelemben: 2017. július 5-i Fries ítélet, C-190/16, EU:C:2017:513, 48. pont).
- 60 E tekintetben a jelen ítélet 34. pontjából az következik, hogy a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke nem sérti az egyenlő bánásmód elvét amiatt, hogy a többi dohánytermékhez és a kapcsolódó termékekhez képest eltérően kezeli a szájon át fogyasztott dohánytermékeket.
- 61 Ezért a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke nem jár az elérni kívánt célokhoz képest nyilvánvalóan aránytalan hátrányokkal.
- 62 A fenti megfontolásokból az következik, hogy ezek a rendelkezések nem tartalmazzák a 2014/40 irányelvvel elérni kívánt, a dohánytermékek és kapcsolódó termékek belső piaca zavartalan működésének elősegítésére és az egészség védelmének magas szintű biztosítására irányuló kettős célhoz képest aránytalan korlátozásokat.
- 63 Ennélfogva azt kell megállapítani, hogy az említett rendelkezések nem sértik az arányosság elvét.

A 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének a szubszidiaritás elvére tekintettel fennálló érvényességéről

- 64 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy a Swedish Match a 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének a szubszidiaritás elvére tekintettel fennálló érvényességét vitatja, azzal érvelve, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalának általános és feltétlen tilalma megfosztja a tagállamokat szabályozási mozgásterüktől, és a Svéd Királyságon kívüli tagállamokban található sajátos helyzettől függetlenül egységes szabályozást követel meg. A Swedish Match szerint nincs szükség ilyen megközelítésre, ahogyan ezt az ezen irányelv 24. cikkének (3) bekezdése alapján a tagállamoknak arra vonatkozóan biztosított lehetőség is alátámasztja, hogy az adott tagállamban fennálló sajátos helyzetre történő hivatkozással betiltsák a dohánytermékek vagy kapcsolódó termékek bizonyos kategóriáját.
- 65 Emlékeztetni kell arra, hogy a szubszidiaritás elve az EUSZ 5. cikk (3) bekezdésében került megfogalmazásra, és azt mondja ki, hogy azokon a területeken, amelyek nem tartoznak kizárólagos hatáskörébe, az Unió csak akkor és annyiban jár el, amikor és amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók. Az EU-Szerződéshez és az EUM-Szerződéshez csatolt, a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyv 5. cikke egyebekben az e feltételek teljesülésének meghatározására szolgáló iránymutatásokat is megállapít (2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet, C-547/14, EU:C:2016:325, 215. pont).
- 66 A jelen ügyben egy olyan területet illetően, mint a belső piac működésének javítása, amely nem tartozik azok közé, ahol az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik, azt kell vizsgálni, hogy a 2014/40 irányelvvel elérni kívánt célkitűzést jobban meg lehetett-e valósítani uniós szinten (2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet, C-547/14, EU:C:2016:325, 219. pont).

- 67 E tekintetben, amint az a jelen ítélet 40. pontjában is említésre került, a 2014/40 irányelv kettős célt követ, amely a dohánytermékek és a kapcsolódó termékek belső piaca zavartalan működésének elősegítésére, illetve az emberi egészség védelmének különösen a fiatalok tekintetében történő, magas szintű biztosítására irányul (2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet, C-547/14, EU:C:2016:325, 220. pont).
- 68 Márpedig, még ha feltételezzük is, hogy a célkitűzés második eleme tagállami szinten jobban megvalósítható, ez nem változtat azon, hogy ha az említett célt ilyen szinten próbálnák meg elérni, az olyan helyzeteket állandósíthatna, sőt keletkeztethetne, amelyekben – ahogyan ez a jelen ítélet 58. pontjában is szerepel – bizonyos tagállamok engedélyeznék a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalmazását, míg mások tiltanák azt, ezáltal pedig a 2014/40 irányelv első célkitűzésének – vagyis a dohánytermékek és kapcsolódó termékek belső piaca működése javításának – épp az ellenkezőjét érnék el (2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet, C-547/14, EU:C:2016:325, 221. pont).
- 69 Az irányelv által előírt két cél egymástól való függéséből az következik, hogy az uniós jogalkotó jogszerűen vélhette úgy, hogy fellépése a szájon át fogyasztott dohánytermékek uniós piacon történő forgalomba hozatalára vonatkozó szabályozás kialakítását követeli meg, és hogy az egymástól való függés miatt ez a kettős cél uniós szinten jobban megvalósítható (2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet, C-547/14, EU:C:2016:325, 222. pont).
- 70 Azzal az állítással kapcsolatban, hogy a 2014/40 irányelv 24. cikkének (3) bekezdése azt bizonyítja, hogy az irányelv célkitűzései tagállami szinten kielégítően megvalósíthatók, meg kell jegyezni, hogy ez a rendelkezés lehetőséget ad a tagállamoknak arra, hogy dohánytermékek vagy kapcsolódó termékek bizonyos kategóriáját az adott tagállamban fennálló sajátos helyzetre történő hivatkozással betiltsák, feltéve, hogy e rendelkezést a közegészség védelmének szükségessége indokolja, a Bizottság azonban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy jóváhagyja vagy elutasítsa ezeket a nemzeti rendelkezéseket, miután – figyelembe véve az egészség védelmének az említett irányelv révén megvalósuló magas szintjét – ellenőrizte, hogy a rendelkezések indokoltak és szükségesek-e, arányban állnak-e a céljukkal, illetve nem minősülnek-e önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozása eszközének.
- 71 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Szerződés alkotói a kívánt eredmény elérése céljából – a harmonizálандó terület általános összefüggései és sajátos körülményei függvényében – mérlegelési jogkört kívántak biztosítani a közösségi jogalkotó számára a harmonizáció legmegfelelőbb módját illetően, különösen azokban a tárgykörökben, amelyeket összetett műszaki sajátosságok jellemeznek. Az uniós jogalkotó tehát e mérlegelési jogkör gyakorlása során kizárólag szakaszosan hajthatja végre a harmonizációt, és kizárólag azt követelheti meg, hogy a tagállamok által egyoldalúan elfogadott intézkedéseket fokozatosan szüntessék meg (2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet, C-547/14, EU:C:2016:325, 63. pont).
- 72 A körülmények függvényében az EUMSZ 114. cikk (1) bekezdésében említett eszközök valamennyi tagállamot kötelezhetik az érintett termék vagy termékek forgalmazásának engedélyezésére, az ilyen engedélyezési kötelezettség bizonyos feltételekhez kötésére, vagy akár valamely termék vagy termékek forgalmazásának átmeneti vagy végleges megtiltására (2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet, C-547/14, EU:C:2016:325, 64. pont).
- 73 Márpedig az uniós jogalkotóra úgy kell tekinteni, hogy azáltal, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalát megtiltotta, míg a többi dohánytermék forgalmazását engedélyezte, szakaszosan hajtotta végre a dohánytermékek harmonizációját.
- 74 A 2014/40 irányelv 24. cikkének (3) bekezdése ezért olyan szempontra vonatkozik, amely nem alkotta tárgyát az ezen irányelv által megállapított harmonizációs intézkedéseknek (2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet, C-547/14, EU:C:2016:325, 90. pont).

- 75 Ennélfogva ez a rendelkezés önmagában véve nem bizonyítja, hogy az irányelv céljai tagállami szinten is kielégítően megvalósíthatók.
- 76 Ebből következően a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke nem sérti a szubszidiaritás elvét.

A 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének az EUMSZ 296. cikk második bekezdésére tekintettel fennálló érvényességéről

- 77 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint a Swedish Match azt állítja, hogy a 2014/40 irányelv nem ad semmilyen konkrét és koherens magyarázatot a szájon át fogyasztott dohánytermékekre vonatkozó szelektív tilalomra, és hozzáteszi, hogy az irányelv kontextusából sem állapítható meg egyértelműen ilyen magyarázat.
- 78 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 296. cikk második bekezdésében előírt indokolásnak a kérdéses jogi aktus jellegéhez kell igazodnia, továbbá világosan és egyértelműen tükröznie kell a jogi aktust elfogadó intézmény érvelését oly módon, hogy lehetővé tegye az érdekeltek számára az elfogadott intézkedés igazolásának megismerését, illetve a hatáskörrel rendelkező bíróság számára a felülvizsgálat gyakorlását. Nem követelmény, hogy az indokolás minden releváns ténybeli és jogi elemre kitérjen, mivel azon kérdést, hogy a jogi aktus indokolása megfelel-e az említett EUMSZ 296. cikk második bekezdésében foglalt követelményeknek, nem csupán szövege, hanem összefüggései, valamint az érintett területre vonatkozó jogi szabályok összessége alapján kell eldönteni (2011. március 17-i AJD Tuna ítélet, C-221/09, EU:C:2011:153, 58. pont).
- 79 Szintén az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az indokolási kötelezettség terjedelme az adott jogi aktus jellegétől függ, és hogy az általános hatályú aktusok esetében az indokolás korlátozódhat egyrészt az aktus meghozatalához vezető helyzet egészének, másrészt az elérendő általános célok megjelölésére. Ebben az összefüggésben a Bíróság pontosította többek között, hogy a különböző kiválasztott technikai megoldások tekintetében túlzás lenne külön indokolást megkövetelni, ha a vitatott jogi aktusból kitűnik az intézmény által követett cél lényege (lásd ebben az értelemben: 2011. március 17-i AJD Tuna ítélet, C-221/09, EU:C:2011:153, 59. pont).
- 80 A jelen ügyben a 2014/40 irányelv (32) preambulumbekzdése és a hatástanulmány is tartalmaz olyan elemeket, amelyekből világosan és egyértelműen kitűnik a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom alapjául szolgáló bizottsági érvelés.
- 81 A 2014/40 irányelv (32) preambulumbekzdése konkrétan azt tartalmazza, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek árusításának tilalmát fenn kell tartani annak megakadályozása érdekében, hogy az Unióba (Svédországtól eltekintve) olyan termék kerülhessen, amely függőséget okoz és káros hatást gyakorol az egészségre, és a 89/622 és 2001/37 irányelvre utal, amelyek világosan ismertetik – ahogyan ezt a Bíróság már megállapította (lásd ebben az értelemben: 2004. december 14-i Swedish Match ítélet, C-210/03, EU:C:2004:802, 65. pont) – a tilalom alapjául szolgáló okokat.
- 82 E körülmények között, mivel ezek az elemek lehetővé teszik a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom igazolásának megismerését, illetve a hatáskörrel rendelkező bíróság számára a felülvizsgálat gyakorlását, a 2014/40 irányelv eleget tesz az EUMSZ 296. cikk második bekezdésében előírt indokolási kötelezettségnek.

A 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének az EUMSZ 34. és 35. cikkre tekintettel fennálló érvényességéről

- 83 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat alapján a Swedish Match azt állítja, hogy a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke ellentétes az EUMSZ 34. és 35. cikkével, mert sérti az egyenlő bánásmód elvét, az arányosság elvét és az indokolási kötelezettséget.
- 84 E tekintetben bár igaz, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom az EUMSZ 34. és 35. cikke értelmében vett korlátozásnak minősül, ezt a korlátozást – ahogyan ez fentebb megállapításra került – közegészségvédelmi okok igazolják, nem sérti az egyenlő bánásmód és az arányosság elvét, és eleget tesz az indokolási kötelezettségnek.
- 85 Ennélfogva a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke nem érvénytelen az EUMSZ 34. és 35. cikkére tekintettel.

A 2014/40 irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének a Charta 1., 7. és 35. cikkére tekintettel fennálló érvényességéről

- 86 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint a Swedish Match és az NNA arra hivatkozik, hogy a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke sérti a Charta 1., 7. és 35. cikkét, mivel a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom megfosztja a dohányzásról leszokni kívánó embereket az egészségükre jótékony hatású termékek használatától.
- 87 E tekintetben a Charta 52. cikkének (1) bekezdése szerint a Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által, e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az arányosság elvére figyelemmel korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.
- 88 A jelen ügyben ugyan – ahogyan a Swedish Match és az NNA is állítja – a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke korlátozza az alapvető jogokat, ezt a korlátozást jogszabály írja elő, tiszteletben tartja az említett jogok lényeges tartalmát, és megfelel az arányosság elvének.
- 89 E tekintetben az alapvető jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a szájon át fogyasztott dohánytermékek forgalomba hozatalára vonatkozóan a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontjában és 17. cikkében előírt tilalom nem az egészséghez való jog korlátozására, hanem éppen ellenkezőleg, e jog konkretizálására, és így az összes fogyasztó egészségének magas szintű védelme biztosítására irányul, nem fosztva meg teljesen a dohányzásról leszokni akarókat attól, hogy az egészségükre jótékony hatású termékeket válasszanak.
- 90 E rendelkezések, ahogyan ez a jelen ítélet 63. pontjában megállapítást nyert, az arányosság elvét sem sértik.
- 91 E körülményekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontja és 17. cikke nem érvénytelen a Charta 1., 7. és 35. cikkére tekintettel.
- 92 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy az előterjesztett kérdés vizsgálata során nem merült fel olyan körülmény, amely érinthetné a 2014/40 irányelv 1. cikkének c) pontjának és 17. cikkének érvényességét.

A költségekről

- ⁹³ Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az előterjesztett kérdés vizsgálata során nem merült fel olyan körülmény, amely érinthetné a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerezésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikke c) pontjának és 17. cikkének érvényességét.

Aláírások